

ните вкусове, между предразсъдъци и скрупули в проникването на действителната същност на реалностите.

Проблемите и колизиите около циганското „гето“ имат далеч по-разнородно и разнолико историческо и актуално присъствие в нашето динамично и противоречиво историческо време. От една страна, понеже не са рядкост преднамерените упреци и обобщения, че едва ли не исторически и културно общества и държави като нашите иманентно носят в себе си „бацилите“ на етнична, етнокултурна и др. непоносимост към другостта, чуждостта и различието. За да бъдат приобщени към Цивилизацията подобни общества и държави трябва да се разделят с трафаретите и инструментариумите на „гетото“.

Всъщност, ако коректно и научно се аргументира генезисът и инструментализацията на „гетото“, то се оказва, че неговата социо-историческа и социокултурна поява и присъствие не са естествено и неизбежно творение на Изтока в Стария континент. Обратно, тъкмо в Запада на Европа, по-точно в средновековна католическа Испания, се зараждат, легитимират и институционализират първите „гета“. В тях се локализируют, контролират и психически малтретират евреите. Далеч по-късно и по изпитан „европейски“ образец подобни гета се създават и разрастват и в другите (източноевропейски) територии. Историческата биография на „гетата“, в които се вдвояват чуждостта и различието, опасната другост, не подминава нито една от най-развитите и богати днес държави и общества, и то даже до средата на XX век.

От друга страна, съвременният глобализационен модел предпоставя и катализира **небивала „гетоизация“** на различни територии и общности. Историческото неравновесие във властовите и имуществените ресурси и статуси на различни общества и държави обуславя естественото или изкуственото валидизиране на едни от тях като „достойни“ да бъдат исторически, социални и културни „гета“, които да се съхраняват и транслират по инструментални причини във времето. Анемията и ерозията на националната държава, историческите колабирания или тежки колапси на различните модели на социалната държава, геостратегическите променени политически, икономически, културни и др. баланси и позиции „обосновават“